

انقلاب اسلامی

جهشی در تحولات سیاسی تاریخ

آیت الله محمدتقی مصباح یزدی

تدوین و نگارش:

قاسم شبان‌نیا

انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی

فهرست مطالب

سخن ناشر.....	۱۱
ضرورت بحث.....	۱۵
۱. مقدمه.....	۱۵
۲. منشأ عظمت انقلاب اسلامی ایران.....	۱۷
۳. رفع اختناق از آثار عظیم انقلاب اسلامی.....	۱۹
۴. شکر نعمت، لازمه تداوم انقلاب اسلامی.....	۲۰
۵. حفظ دستاوردهای انقلاب، یگانه راه استمرار آن.....	۲۲
۶. تکلیفی سنگین در برابر نعمتی بزرگ.....	۲۴
منشأ پیدایش انواع حکومت‌ها (۱).....	۳۱
۱. مروری بر مباحث پیشین.....	۳۱
۲. نقش انگیزه‌های برتری طلبانه در تشکیل حکومت‌ها.....	۳۲
۳. مراحل شکل‌گیری حکومت.....	۳۶
منشأ پیدایش انواع حکومت‌ها (۲).....	۴۱
۱. مروری بر مباحث پیشین.....	۴۱
۲. انگیزه‌های کسب قدرت.....	۴۲
۳. پیامدهای به قدرت رسیدن جاه‌طلبان.....	۴۴
۴. کاسته شدن از نقش قدرت در نظریه‌های جدید حکومت.....	۴۵
۵. نخستین جرقه‌های دموکراسی و تحولات آن.....	۴۶
۶. حرکت‌های الهامی، حرکتی در برابر قدرت‌طلبی زورمداران.....	۴۸

- فرآیند شکل‌گیری تحولات اجتماعی (۱) ۵۷
۱. مروری بر مباحث پیشین ۵۷
۲. نظریاتی درباره ماهیت تحولات اجتماعی ۵۸
۳. نگرش مکاتب الهی و مادی به تفسیر تاریخ ۶۱
۴. حرکت انبیا، منشأ تحولات تکاملی ۶۵
- فرآیند شکل‌گیری تحولات اجتماعی (۲) ۷۵
۱. مروری بر مباحث پیشین ۷۵
۲. عوامل شکل‌گیری تحولات اجتماعی ۷۵
۳. جایگاه عقل و وحی در شناخت حق و باطل ۷۹
۴. برتری طلبی، عامل اصلی تخلف از اوامر انبیا ۸۰
۵. وحی، عاملی مهم اما مورد غفلت دانشمندان علوم تجربی ۸۴
۶. اراده انسان، مهم‌ترین عامل در تحولات اجتماعی ۸۵
۷. بعثت انبیا، جهشی در سیر تحولات تاریخ ۸۷
- ماهیت و ویژگی‌های حرکت انبیای الهی ۹۳
۱. مروری بر مباحث پیشین ۹۳
۲. ماهیت حرکت انبیا: حرکتی تکاملی یا نزولی؟ ۹۴
۳. رد نسبی ناشی از اختلاف دیدگاه‌ها در زمینه ماهیت حرکت انبیا ۹۶
۴. پیامدهای مثبت و منفی حرکت انبیا ۹۹
۵. ویژگی منحصر به فرد حرکت انبیا ۱۰۳
- پیدایش نظریه کثرت‌گرایی و نظر اسلام درباره آن ۱۱۱
۱. مروری بر مباحث پیشین ۱۱۱
۲. منشأ پیدایش نظریه مردم‌سالاری و سوء استفاده قدرت‌طلبان از آن ۱۱۱
۳. کثرت‌گرایی، راهی برای کاهش اختلاف‌ها و درگیری‌ها! ۱۱۴
۴. بررسی دیدگاه قرآن در زمینه کثرت‌گرایی ۱۱۶
۵. احیای اسلام، محور حرکت امام خمینی ۱۲۴

ویژگی‌های حرکت انبیا.....	۱۲۹
۱. مروری بر مباحث پیشین.....	۱۲۹
۲. توجه به بُعد معنوی، مهم‌ترین ویژگی حرکت انبیا.....	۱۳۰
۳. پرهیز از فردگرایی، دومین ویژگی مهم حرکت انبیا.....	۱۳۲
۴. تلاش انبیا برای بهره‌گیری از کل منابع و نیروها.....	۱۳۵
۵. تلاش انبیا جهت رسیدن به سعادت حقیقی از طریق ایجاد وحدت در جامعه.....	۱۳۷
۶. جایگاه وحدت حوزه و دانشگاه در پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی.....	۱۴۰
هدفدار بودن جهان و نقش حرکت انبیا در تأمین اهداف انسان‌ها.....	۱۴۷
۱. مروری بر مباحث پیشین.....	۱۴۷
۲. ترسیم خط‌مشی‌های کلی انبیا در حرکت‌های الهامی خود.....	۱۴۸
۳. هدف از آفرینش انسان و همسو بودن حرکت انبیا با این هدف.....	۱۵۱
۴. تفاوت آثار جهان‌بینی الهامی و مادی در زندگی اجتماعی انسان.....	۱۵۴
۵. لزوم وجود اختیار در کسب کمالات معنوی.....	۱۵۸
آسیب‌شناسی انقلاب اسلامی.....	۱۶۵
۱. مروری بر مباحث پیشین.....	۱۶۵
۲. پیش‌فرض‌های بحث آسیب‌شناسی انقلاب اسلامی.....	۱۶۵
۳. ماهیت واقعی انقلاب اسلامی.....	۱۶۷
۴. انواع آسیب‌های تهدیدکننده نظام.....	۱۷۰
۵. خطرهای داخلی تهدیدکننده نظام اسلامی.....	۱۷۰
۶. منشأ پیدایش خطرهای تهدیدکننده نظام از جانب انقلابیون مسلمان.....	۱۷۴
۷. جنون ثروت، مقام و شهوت؛ مهم‌ترین انگیزه‌های نفسانی تهدیدکننده نظام.....	۱۷۸
خط‌مشی گروه‌های مخالف انقلاب برای آسیب رساندن به آن.....	۱۸۵
۱. مروری بر مباحث پیشین.....	۱۸۵
۲. روش‌های مخالفان انقلاب اسلامی برای اظهار دشمنی خود.....	۱۸۶
۳. تفکر جدایی دین از سیاست، تهدیدی جدی برای نظام.....	۱۹۰

سخن ناشر

پدیده انقلاب با شورش، اعتصاب، کودتا یا انقلاب کماخی متفاوت و متمایز است؛ چراکه انقلاب تحول سریع و بنیادی عموم مردم در اعتراض به ماهیت حکومت و رژیم موجود است. از این رو انقلاب یا بر اساس احساس فقر و ظلم و یا بر اساس احساس از دست دادن حیثیت اجتماعی و جهانی رخ می دهد. انقلاب اسلامی که آرمان ها و اهداف آن منبعث از دین مبین اسلام است، بیش و پیش از هر چیز، یک انقلاب فرهنگی است؛ البته این به معنای نفی ویژگی های سیاسی، اجتماعی و... نیست؛ بلکه ضمن مبارزه با فقر و فساد، تحولی مردمی بر پایه ایمان و اعتقاد به عدالت و انصاف است و با محترم دانستن حق شهروندی برای تمام شهروندان، دل نگران محروم ماندن مردم مستضعف از مواهب خدادادی است. بدون تردید انقلاب اسلامی، تحولی ژرف، خیزشی بلند و جهشی نو در مسیر تاریخ است؛ پدیده ای کم نظیر که شگفتی جهانیان را برانگیخت و تمام معادله های سیاسی صاحب نظران را به هم ریخت.

ماهیت انقلاب اسلامی چه بود؟ بن مایه شکل گیری انقلاب چه بود و با چه آرمانی به ثمر نشست؟ نوشتار حاضر، پژوهشی است در این باره و برگرفته از مجموعه سخنرانی های حضرت آیت الله مصباح یزدی - دام ظلّه - که توسط جناب حجت الاسلام والمسلمین آقای قاسم شبان نیا سامان یافته است.

این کتاب ضمن بحث از منشأ عظمت انقلاب اسلامی در دو بخش به بیان و تشریح فلسفه و منشأ پیدایی انواع حکومت ها می پردازد. بیان نظریاتی پیرامون ماهیت تحولات اجتماعی و توضیح حرکت انبیای الهی به عنوان منشأ تحولات و نیز تشریح چگونگی

فرایند شکل‌گیری تحولات اجتماعی با توجه به گزاره‌هایی چون وحی، حق و باطل و اراده انسان‌ها، در این کتاب آمده است.

ذکر ویژگی‌های حرکت انبیا، ماهیت حرکت آنان با توضیح اینکه نقش حرکت انبیا در تأمین اهداف انسانی بوده و اشاره به منشأ پیدایی نظریه مردم‌سالاری و دموکراسی از دیگر مباحث این نوشتار است.

این کتاب در بخشی دیگر، به آسیب‌شناسی انقلاب اسلامی و آسیب‌های فراروی نهادهای اجتماعی پرداخته و با بیان نقش انگیزه‌های فردی در ایجاد فساد و بررسی نقش خواص در انحراف یا هدایت جامعه، بستری برای فهم آسیب‌های دیگر انقلاب فراهم می‌آورد. در بخش دیگر، با توضیح ماهیت حکومت دموکراسی لیبرال و بیان نقش آموزه‌های دینی در ایجاد انگیزه، جایگاه ممتاز حکومت اسلامی را بیان می‌کند. در قسمت پایانی نیز به نقش معنویت در پیروزی مسلمانان و عوامل کسب پیروزی و نقش امداد‌های غیبی اشاره دارد.

به امید آنکه این تلاش محدود قدمی، هرچند کوتاه، در راه انجام وظیفه مذکور به شمار آید و موجب خشنودی قلب مقدس حضرت ولی عصر - عجل الله تعالی فرجه الشریف - گردد.

انتشارات مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی